

Errealitatea eta Fikzioa

Zientzia fikzioak inportantzia handia du gaurko literaturan, eta horregatik idazle askok idazten dute gai horretaz. Baina idazleentzat, imaginazioarekin idazten dutenez, edozein gauza da posible. Horrela, sarritan,* errealitatea eta fikzioa nahastu egiten dituzte. Beraz, errealitate eta fikzioaren arteko mugak ezagutzea komenigarria da.

Beste horrenbeste jazotzen* da deskubrimendu harrigarriekin. Berri emateak, deskubrimenduaren garrantziaz jabeturik, ahal duten informazio guztia zabaltzen dute aldizkarietan. Eta orduan, irakurlearen buruan, izugarriko nahaste-borrastea sortzen da. Hau dela eta, noizean behin, ideia berri hoik* ordenatu egin behar ditugu, geure posizioa ezagutu ahal izateko.

Gaur, rusok lortutako antimateriaren berri zehatza ematen saiatuko* gara.

Dakikegunez,* partikula eta antipartikularen arteko desberdintasuna, karga elektrikoan datza.* Zer egin dute rusok? Antipartikulak batuz, antihelioxko atomoak «kreatu». Bana ez pentsa, hala ere, kantitate handirik —kilo batzuk, esate baterako— lortu dutenik, ez. Egin dutena, hauxe da: Mila bider inguru, berek kreatutako partikula batzuen traiektoriak fotografiatu dituzte, eta gero, argazkiak interpretatzean, antihelioxkoak direla konturatu dira. Hau entzunez gero, deskubrimendua ez da harrigarria izango askorentzat. Baina kontuan hartu behar dugu, nola edo hala antimateria lortu* dutela, eta hau guztiz da harrigarria. Gainera, orain, argi eta garbi ikusten dugu antimateriaren posibletasuna.

Deskubrimenduarekin batera, ondorio posible batzuk susmatzen dira. Ondorio hauk* ikusten saiatuko naiz orain.

Antimateriazko munduak

Izan daitezke antimateriazko munduak? Bai, dudarik gabe. Ikus dezagun. Gaur, izarrak nolakoak diren jakiteko, haiek bidalitako argia analizatzen dugu. Edozein atomok, ekzitatuta dagoenean, argi mota berezi bat jaurtitzen du. Bestalde, izarretan tenperatura handiak direnez, atomo guztiak ekzitatuta daude; beraz, argi izpiak bidaltzen dauzkigute. Baina, masa eta energiaren alde-tik, materia eta antimateria berdinak direnez gero, ma-

teriak eta antimateriak bidalitako argiak ere berdinak dira. Beste era batera esanda, argia bakarrik analizatuz, ezin dezakegu bereiz materia antimateriatik. Beraz, zerruan ikusten ditugun izar batzuk antimateriazkoak izan daitezke.

Beste puntu bat ukituko dugu. Zer jazoko* litzateke, materia eta antimateria elkarrekin jarriko bagenitu? Ba... ezereztu egingo liratekeela. Baina deseginketa hau ez litzateke tozal izango, sarritan entzuten dugun bezalaxe. Ikus dezagun nondik datorren ekiboko hau.

Egia da, elektroia eta antielektrioia elkarrekin jartzen direnean, guztiz desegiten direla, masa gabeko izpi bat —gamma izenekoak— sorturik. Baina masa handiagoko partikula-antipartikulak desegitean, gamma izpiekin batera, partikula tipiago batzuk ere sortzen dira. Partikula tipi hauk, energia handiz irteten* direnez, izpi bezala kontsideratzen dira; baina, zehatzago mintzatuz, ez dira izpiak, partikulak baizik.

Dena dela, materia eta antimateria elkarrekin jartzean, izugarriko bonba baten ondorioak izango lirateke. Hala ere, oraingoz ez gara horren bildurrik izan behar, gaurko teknologia ez baita behar den beste* aurreraturik. Bestalde, nola bildurtuko gara bonba berri baten posibletasunaz, bonba atomikoaren ondorioak ikusi eta gero?

J. R. ETXEBARRIA